

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/47/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712214577
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6712214577.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a členov senátu JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX C., D. E. XX, občana SR a 2/ F. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX C., D. E. XX, občana SR, obaja zastúpení: JUDr. Ján Krnáč, advokát so sídlom Nám. SNP 70/36, 960 01 Zvolen, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 08. 06. 2015, č. k.: 6C/161/2012-364, takto

rozhodol:

I. Žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

II. Žalobcom 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania v súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/60/2018 zo dňa 29. apríla 2020.

III. Žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/77/2022 zo dňa 26 marca 2024 v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. V danej veci sa žalobcovia domáhali voči žalovanej náhrady škody tvrdiac, že dňa XX. XX. XXXX v čase o XX:XX hod. do dňa XX. XX. XXXX v čase do XX:XX hod. v katastri obce G., okres C. vznikol požiar novostavby rodinného domu s príslušenstvom nachádzajúcej sa na pozemku parc. č. XXXXX zapísanej na F. H. - G. F. C. na LV č. XXXX, ktorá patrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov - žalobcov, včítane huteľných vecí - vnútorného vybavenia a zariadenia nachádzajúceho sa v objekte. Požiar náhodne spozorovali susedia, z ktorých I. B., bytom G. XX, prostredníctvom mobilného telefónu nahlásil túto udalosť na operačné stredisko Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru Zvolen. Operačný dôstojník napriek opakovanému ohláseniu, nevyhodnotil toto ohlásenie správnym a náležitým spôsobom, nevyhlásil poplach a nevyslal zásahovú jednotku na miesto požiaru. Ráno dňa XX. XX. XXXX bol požiar žalobkyňou II) nahlásený na OO PZ C., odkiaľ bolo vyrozumené OR HaZZ Zvolen. V danej veci bolo vyšetrovateľom OR PZ vo Zvolene pod ČVS: ORP-917/OVK-ZV-2009 začaté trestné stíhanie pre zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona, pričom konanie bolo prerušené postupom podľa § 228 Tr. poriadku uznesením vyšetrovateľa zo dňa 28. 02. 2012.

2. Vo veci rozhodol Okresný súd Zvolen rozsudkom zo dňa 8. júna 2015, č. k.: 6C/161/2012-364 tak, že žalobu zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

3. O odvolaní žalobcov rozhodol odvolací súd rozsudkom zo dňa 29. marca 2017, č. k.: 15 Co/704/2015-402 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR, ako súd dovolací, uznesením zo dňa 29. apríla 2020, sp. zn. 7 Cdo/60/2018 tak, že rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. marca 2017 sp. zn. 15 Co/704/2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí reagoval na námietky žalobcov, na ktoré dal odpoveď s poukazom na ustálenú judikatúru, pričom vyhovel námietke žalobcov, ktorí namietali, že im nebolo doručené elektronicky upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu s poukazom na § 219 ods. 3 CSP. Poukázal na svoju rozhodovaciu prax (napr. 3Cdo/714/2015), keď konštatoval, že postupom odvolacieho súdu nedodržaním procesného postupu podľa § 219 ods. 3 CSP došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z tohto dôvodu dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil.

5. Následne Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci opätovne rozhodol rozsudkom zo dňa 17. februára 2021, č. k.: 15Co/46/2020 - 476 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil (výrok I.) a žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške (výrok II.)

6. Proti tomuto rozsudku podali dovolanie žalovaní, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 26. marca 2024, sp. zn. 7 Cdo/77/2022 tak, že vo výrokom I. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. februára 2021 sp. zn. 15 Co/46/2020 v časti jeho výroku II. (o trovách konania) zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Výrokom II. dovolanie žalobcov 1/ a 2/ vo zvyšnej časti odmietol.

7. Dovolací súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v časti, v ktorej rozhodol o trovách odvolacieho a (predchádzajúceho) dovolacieho konania (výrok II.), dospel k záveru, že prístup odvolacieho súdu, ktorý v zmysle zásady úspechu žalovanej v odvolacom konaní jej v plnom rozsahu priznal nielen náhradu odvolacích, ale tiež (predchádzajúcich) dovolacích trov, v ktorom dovolacom konaní boli úspešní žalobcovia (najvyšší súd v rámci nimi podaného dovolania zrušil predchádzajúce odvolacie rozhodnutie), je pre tento čas nepreskúmateľný a arbitrárny. K tomuto záveru dospel najvyšší súd z dôvodu, že žalovaná v predchádzajúcom dovolacom konaní úspešná nebola a dôvody napadnutého odvolacieho rozhodnutia nevysvetľujú nad rámec zásady úspechu žalovanej v odvolacom konaní, prečo jej bola priznaná aj náhrada trov predchádzajúceho dovolacieho konania. Konštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vo výroku II., ktorým dovolací súd rozhodol o trovách konania, nedostatočne odôvodnené. Tiež uviedol, že žalobcovia namietali, že dovolací súd neaplikoval § 257 CSP. Najvyšší súd vzhľadom na túto námietku žalobcov, ktorí už v predchádzajúcom dovolaní namietali túto okolnosť, uložil odvolaciemu súdu, aby sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal aj návrhom žalobcov na postup podľa § 257 CSP.

8. Krajský súd, ako súd dovolací, opätovne preskúmal vec v rozsahu zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu podľa § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario) rozhodol o trovách odvolacieho konania ako aj trovách dovolacích konaní.

9. Dovolací súd považuje sa potrebné v prvom rade poukázať na skutkové súvislosti v súvislosti s prebiehajúcim konaním ako aj vznesenými námietkami žalobcov v odvolaní ako aj dovolaniach. Po rozhodnutí prvoinštančného súdu vo veci samej bolo rozhodované ešte v zmysle Občianskeho súdneho poriadku. Okrem námietok vo veci samej žalobcovia neuviedli žiadnu zmienku o prípadnom použití vtedy platného § 150 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Dovolací súd preto nevidel dôvod aplikovať vo veci dané rozhodnutie, pričom ho mohol aplikovať ex offio, avšak podmienku na jeho aplikáciu nezistil.

10. Pokiaľ ide o postup podľa § 214 ods. 3 O. s. p., v súdnej praxi v prevažnej väčšine platí, že ak strana požaduje, aby právny zástupca bol upovedomený elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, táto požiadavka je v odvolaní uvedená tak, aby bola neprehliadnuteľná, často je zvýraznená a je umiestnená v texte tak, že je zvýraznená, uvedená na začiatku odvolania alebo na konci samostatne, nie včlenená v texte alebo v rámci argumentov vo veci, prípadne v odvolacom petite. Dovolací súd verejne vyhlásil rozsudok, pričom, vzhľadom na uvedené, nepostupoval podľa § 214 ods. 3 O. s. p. z dôvodu nezaregistrovania danej žiadosti v texte.

11. Voči rozsudku žalobcovia podali dovolanie dňa 1. augusta 2017, teda už za platnosti Civilného sporového poriadku. V odvolaní žalobcovia argumentujú voči rozhodnutiu vo veci samej, teda voči skutkovým zisteniam, dokazovaniu. V závere dovolania namietajú rozhodnutie o trovách konania, keď postup odvolacieho súdu považovali za nezákonný, nezohľadňujúci komplexný a systematický pohľad

a výklad na právnu úpravu trov konania vrátane § 257 CSP. Teda prvýkrát až v dovolaní poukázali na ust. § 257 CSP, daným spôsobom neargumentovali v odvolaní. Tvrdili, že pri posudzovaní trov konania bolo potrebné prihliadať najmä na povahu a okolnosti sporu, osobné a sociálne pomery a situáciu strán sporu, neprimeranosť, neúplnosť, nekomplexnosť a retroaktívnosť právnej úpravy týkajúcej sa náhrady trov konania od 1. 7. 2016 a s tým spojenú nepredvídateľnosť rozhodnutia o otázke trov konania; neprimeranú tvrdosť právnej úpravy v podobe CSP a podiel a postoj strán na vzniku a priebehu sporu. Namietali, že Civilný sporový poriadok otázku náhrady trov konania upravuje značne povrchné, neúplne a nekomplexne. Podľa ich názoru rozhodovanie o nároku záviselo od odborných otázok a vedomostí. Žalobcovia postupovali zodpovedne a obozretne a na preukázanie odborných otázok predložili znalecký posudok. Žalobcovia ako fyzické osoby vložili celoživotné úsilie, energiu a prostriedky do realizácie novostavby, o ktorú prišli, čo sa prejavilo v ich majetkovej sfére, ako aj psychosomatickej oblasti. Naproti tomu ako žalovaná subjekt vystupuje štát disponujúci obrovskou mocou, prostriedkami a aparátom. Podľa ich názoru pri náležitej interpretácii ustanovení § 255 a § 257 CSP odvolací súd nemal žalovanému priznať náhradu trov odvolacieho konania. Úpravu náhrady trov podľa CSP je treba vykladať extenzívnejšie vo vzájomných súvislostiach aplikujúc všetky na vec vzťahujúce sa druhy výkladov.

12. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo/60/2018-459 zo dňa 29. apríla 2020 vyplýva, že zrušil rozsudok odvolacieho súdu. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobcovia namietali nielen neoznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami, ale namietali aj rozhodnutie v merite veci, ktoré považovali za arbitrárne, svojvoľné a nepreskúmateľné. Nesprávnosť videli v realizácii a vyhodnocovaní dôkazov odvolacím súdom. Tiež namietali nesprávne právne posúdenie.

13. Najvyšší súd k tvrdenému porušeniu práva na spravodlivý proces pre nedostatočné odôvodnenie, jeho arbitrárnosť nepreskúmateľnosť uviedol, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p.. Toto stanovisko bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré možno aplikovať aj v danej veci. Podľa neho obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti. Tiež konštatoval, že odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený. Zdôraznil, že za procesnú vadu konania nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Tiež konštatoval, že prípadné porušenie § 118 ods. 1 O. s. p. nespôsobuje existenciu vady podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Najvyšší súd akceptoval námietku žalobcov len ohľadom upovedomenia o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Tiež konštatoval, že nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalobcov ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd len poznamenáva, že dovolací súd sa zaoberal len otázkou vady v súvislosti s § 219 ods. 3 CSP, odvolaciu súdu najvyšší súd nevytkol vadu pri rozhodovaní o trovách konania, hoci to namietali v závere svojho dovolania žalobcovia a poukazovali na § 257 CSP, v tomto zmysle dovolací súd odvolaciu súdu neuložil žiadnu povinnosť pri rozhodovaní, ani nevyslovil záväzný právny názor, ani sa danou námietkou nezaoberal.

15. Dovolací súd v uznesení zo dňa 26. marca 2022, sp. zn. 7 Cdo/77/2022 argumenty žalobcov, pokiaľ ide o skutkové a právne závery týkajúce sa podstaty sporu, neuznal, dovolanie žalobcov odmietol. Rozsudok odvolacieho súdu zrušil vo výroku o trovách konania, ako je to konkretizované v bode 7. z tohto odôvodnenia. Odvolací súd sa v tomto rozhodnutí zaoberá trovami odvolacieho konania ako aj trovami, ktoré vznikli v súvislosti s dovolacím konaním. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí bližšie neodôvodnil a nekonkretizoval svoje úvahy vo vzťahu k vyslovenému záveru k zmienke o tom, že v dovolacom konaní boli žalobcovia úspešní. Odvolací súd konštatuje, že pri rozhodovaní súdy vždy v minulosti posudzovali úspech, či neúspech vo vzťahu k výsledku konania, teda či strana bola v konaní úspešná a v akom rozsahu, a to bez ohľadu na to, ako boli strany (v minulosti účastníci konania) úspešní v jednotlivých fázach konania, či už v dovolacom konaní alebo dovolacom konaní. Pri rozhodovaní o trovách konania sa nerozlišovali jednotlivé fázy súdneho konania, predovšetkým sa samostatne neposudzovalo konanie pred dovolacím súdom z hľadiska úspešnosti v takomto konaní. Celé konanie bolo v režime úspechu vo veci bez ohľadu na dielčie úspechy pri podaní odvolania, či dovolania počas konania.

16. Odvolací súd však upriamuje pozornosť na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 453/2019. Z daného rozhodnutia vyplynulo, že dovolacie konanie predstavuje samostatnú, od ostatného konania nezávislú časť konania, ktorá umožňuje súdu nezávisle od celkového výsledku sporu rozhodnúť o trovách dovolacieho konania. Z rozhodnutia vyplýva, že CSP nevyklučuje, aby všeobecný súd rozhodol o trovách dovolacieho konania osobitým uznesením, prípadne samostatným výrokom. Ústavný súd poukázal na to, že výrok o náhrade trov dovolacieho konania vychádzal z výsledku dovolacieho konania.

Vo všeobecnosti platí, že plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Obdobne dovolacie konanie začaté na návrh strany sporu a obsahujúce petit, ktorým sťažovateľka žiadala napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, ktorému sa vyhovel, znamená plný úspech dovolateľky v dovolacom konaní, ktorý sa pri rozhodovaní o trovách konania zohľadňuje.

17. Odvolací súd vo vzťahu viazaný právnym názorom najvyššieho súdu poukazuje predovšetkým na to, že platí nespochybniteľná zásada, že nárok na náhradu trov konania má podľa úspechu vo veci úspešná strana, teda tá, ktorej bolo vyhovené v celom rozsahu. Treba tým rozumieť úspech v merite veci, vyplývajúci z hmotného práva. Pokiaľ strana nemá plný úspech vo veci, priznáva sa náhrada trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Výrok o trovách konania je teda závislý od hmotnoprávneho posúdenia uplatneného nároku. Výnimku tvorí ustanovenie § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Odvolací súd sa pri rozhodovaní vo vzťahu k dovolaciemu konaniu riadil vyššie uvedeným uznesením ústavného súdu.

18. Podľa § 396 ods. 1 CSP platí, že ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa používajú aj na odvolacie konanie.

19. Pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, odvolací súd rozhodoval podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. V rozhodovanej veci bola v konaní v celom rozsahu úspešná žalovaná. Žaloba žalobcov bola v plnom rozsahu vo veci samej zamietnutá prvoinštančným súdom. Odvolací súd tento rozsudok potvrdil. Na základe podaného dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 26. marca 2024, sp. zn. 7 Cdo/77/2022 dovolanie žalobcov v merite veci odmietol. Zrušil len závislý výrok o trovách odvolacieho a dovolacieho konania. Ako už odvolací súd konštatoval, vo všeobecnosti platí, že plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Pretože žaloba bola zamietnutá v celom rozsahu, žalobcovia nemali vo veci žiadny úspech, tento mala však žalovaná, ktorej vznikol nárok na náhradu trov konania. O tomto nároku odvolací súd rozhodol vo výroku I., keď žalobcom, ako neúspešným stranám v konaní, uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov konania žalovanej, ktorá bola v konaní úspešná v celom rozsahu.

21. V priebehu konania žalobcovia žiadali aplikovať § 257 CSP. V sporovom konaní sa povinnosť nahradit' trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Aplikácia citovaného ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, ak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi konania a aby neodporovalo dobrým mravom.

22. Ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľie), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvlášťne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Dané ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, č. k. 2 M Cdo 17/2009).

23. Ust. § 257 CSP už vo svojom texte upravuje základnú podmienku jeho aplikácie, a to výnimočnosť daného postupu. Teda nejde o pravidlo, ale skôr o výnimku zo všeobecnej zásady náhrady trov konania podľa úspechu vo veci. Výnimočnosť spája s podmienkou existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Citované ustanovenie ich explicitne nevymenováva, avšak má na mysli také situácie, kedy by bolo nespravodlivé požadovať náhradu trov konania, predovšetkým vtedy, ak neúspešná strana nespôsobilá svojím pričinením vznik sporu, resp. s uplatneným nárokom súhlasí, avšak vec možno vyriešiť len súdnou cestou. Nepochybne sem patria spory za účasti rodinných príslušníkov. Za určitých okolností sú rozhodujúce postoje strán v konaní, vyjadrovanie, možnosť obštrukcií, neprimeraná tvrdosť apod. Je pochopiteľné, že zákon nemôže pamätať na všetky možné variácie, ktoré by mohli prísť do úvahy. Rozmanitosť života môže priniesť rôzne nepredvídateľné situácie.

24. Odvolací súd v danej veci nedospel k záveru, že daný spor vybočuje z rámca všeobecnej zásady pri rozhodovaní o náhrade trov konania, teda že by súd mal použiť moderačné právo. Odvolací súd nevidel

žiadnu výnimočnosť prípadu, dokonca ani rozpor s dobrými mravmi, či prílišnú tvrdosť zákona v danej veci. Vo výnimočných prípadoch súd právo dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Odvolací súd je toho názoru, že nejde o prípad, kedy je potrebné právo dotvárať, alebo že ide o výnimočnú a nepredvídateľnú situáciu.

25. V určitých prípadoch môže prichádzať do úvahy sociálny aspekt, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. Samozrejme, treba zároveň prihliadať na protistranu. Žalobcovia argumentovali tým, že je treba prihliadať na povahu a okolnosti sporu. Tento argument ale bližšie a konkrétne neodôvodnili. Žalobcovia sa domáhali náhrady škody za situácie, kedy neznáma osoba založila požiar, v dôsledku ktorého ich rodinný dom zhorel. Ako vyplynulo z rozhodnutia, bolo preukázané, že škoda vznikla, aj že došlo k porušeniu povinností príslušného pracovníka, ktorý nevyslal zásahovú jednotku. Skutkový stav však bol ustálený tak, že nebol splnený predpoklad príčinnej súvislosti, keď bolo preukázané, že v čase nahlásenia požiaru bol tento v štádiu dohorievania a aj včasný výjazd hasičského záchranného zboru by škode nemohol zabrániť, ani ju znížiť. Žalobcovia zo vzniku škody vinili žalovanej, pričom v konaní bolo jednoznačne preukázané, že na vzniknutej škode nemá žiadny podiel. Škodca bola neznáma osoba, resp. odvolaciemu súdu nie je známy záver trestného konania. Táto osoba zodpovedná za vznik škody, ktorá by ju aj mala nahradiť. Na žalovanom nemožno spravodlivo požadovať jej nahradenie. Žalovaná v spore zastávala jednoznačné stanovisko, nie je vôbec zrejmé, aké okolnosti sporu mali žalobcovia na mysli. Pod nimi nemožno rozumieť napr. to, ako prebiehalo dokazovanie, ako dôkazy subjektívne vnímali a vyhodnocovali žalobcovia.

26. Je síce pravdou, že žalobcovia prišli o určitú finančnú a majetkovú hodnotu, rodinný dom, čo rozhodne zasiahlo aj do psychiky žalobcov, odvolací súd je však toho názoru, že vzhľadom na postoj žalovanej, jej postavenie v konaní, nemožno spravodlivo od nej požadovať, aby znášala trovy konania, a to aj napriek argumentom žalobcov, že na strane žalovanej ide o štát, ktorý je v inej finančnej kondícii. Pokiaľ by súd prijal tento argument, potom v každom spore, kde štát vystupuje ako strana sporu, by štát nemal nárok na náhradu trov konania, a to napr. aj pri tzv. šikanózných žalobách. Žalobcovia nepreukázali žiadne predpoklady vo vzťahu k tvrdeniu o osobných sociálnych pomeroch. Za takú skutočnosť nepovažuje ani stratu majetkovej hodnoty. Odvolací súd zdôrazňuje, že pri stavbe rodinného domu je štandardom, že sa nehnuteľnosť poisť. V takom prípade by nenastala ujma v majetkovej sfére žalobcov.

27. Odvolací súd neakceptuje tvrdenie, že by právna úprava vo vzťahu k trovám konania bola nepredvídateľná, pretože vo svojej podstate, napriek rozdielnemu zneniu ustanovení § 150 O. s. p. a § 257 CSP, zásady pri aplikácii zostávajú v podstate rovnaké. Aj v prípade, že by súd posudzoval trovy konania podľa § 150 O. s. p., nedospel by k iným záverom. Odvolací súd nerozumie argumentu, prečo by rozhodnutie bolo nepredvídateľné, keď je všeobecne známe, že pokiaľ je strana v spore úspešná, vzniká jej nárok na náhradu trov konania, pokiaľ nie, trovy konania musí nahradiť strane úspešnej. Rozhodne žalobcovia nemohli vychádzať z predpokladu, že v prípade neúspechu nebudú zaviazaní na náhradu trov konania len z dôvodu, že utrpeli materiálnu ujmu. Odvolací súd chápe tvrdenie žalobcov, že utrpeli aj nemateriálnu ujmu v podobe vplyvu na zdravie, ako napr. stres, strach a pod., to však nie je dôvod na nepriznanie trov konania žalovanej, ktorá sa na danom stave nijako nepodieľala.

28. Ako je vyššie uvedené, obidve ustanovenia v podstate korešponujú predchádzajúci stav, preto nie je zřejmý argument žalobcov, v čom spočíva neprimeraná tvrdosť novej právnej úpravy v podobe Civilného sporového poriadku, s ktorou ani súdna prax, ani žalobcovia nemohli byť pre časovo krátku účinnosť CSP konfrontované. V prípade ustanovenia § 257 CSP nejde o tak výnimočnú a rozdielnu právnu úpravu od tej, ktorá doteraz platila. Aj ustanovenie § 150 O. s. p. vychádzalo z predpokladu ... „Ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania“, teda predpokladalo výnimočnosť a dôvody hodné osobitného zreteľa. Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch.

29. Žalobcovia argumentovali postojom a vzniku priebehu sporu ako aj podielom na ňom. Nie je zřejmé, čo žalobcovia tým mysleli. Žalovaná nemala dôvod zaujať kladný vzťah k uplatnenému nároku žalobcov, nemala dôvod s ním súhlasiť, z podstaty sporového konania vyplýva právo brániť sa a uvádzať na svoju obranu argumenty a dôkazy. Na vzniku škody žalovaná nemala žiaden podiel, jej postoj bol jednoznačný počas konania. Odvolací súd nenašiel žiaden rozumný a prijateľný dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. V danej veci nevidel žiadnu výnimočnosť s prihliadnutím na charakter sporu, keď žalobcovia sa domáhali náhrady škody a medzi žalobcami a žalovanou neexistuje žiadny iný bližší vzťah, ktorý by umožnil zvažovať použitie daného ustanovenia. Odvolací súd dopĺňa, že predmetom

konania nebol nárok, ktorého posúdenie záviselo od úvahy súdu. Vzhľadom na predmet sporu je pochopiteľné, že v konaní boli vykonané znalecké dokazovania, to však neznamená, že by súd mohol vychádzať z predpokladu, že výsledok sporu záležal výlučne na záveroch znaleckého dokazovania, ako je to napr. v prípade náhrady škody na zdraví, bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, kde základ nároku je daný. Skutkový záver nevyplýval len zo znaleckého dokazovania, ale aj iných dôkazov majúcich podstatný vplyv na posúdenie splnenia podmienky, príčinnej súvislosti. V danom prípade nárok žalobcovia nepreukázali. Odvolací súd tak vo vzťahu k výroku I. dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na aplikáciu ust. § 257 CSP pre absenciu výnimočnosti prípadu ako aj dôvodov hodných osobitého zreteľa.

30. V zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia ústavného súdu odvolací súd samostatne posúdil trovy dovolacieho konania. Vo výroku II. posúdil náhradu trov dovolacieho konania v súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/60/2018 zo dňa 29. apríla 2020. Odvolací súd posudzoval dané konanie ako konanie samostatné v rámci daného sporu v zmysle § 255 CSP, pričom dospel k záveru, že v zmysle výroku dovolacieho súdu v konaní žalobcovia boli úspešní a patrila by im náhrada trov tohto dovolacieho konania. Avšak odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci sú splnené podmienky na aplikáciu § 257 CSP v zmysle vyššie odôvodnených zásad vo vzťahu k výroku I. K zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu došlo len z dôvodu, že právny zástupca žalobcov nebol upovedomený elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Odvolací súd však zdôrazňuje, že predmetom dovolania boli podstatné argumenty aj vo veci samej. K zrušeniu rozhodnutia nedošlo pre zlé právne posúdenie veci odvolacím súdom v merite veci, ale len z dôvodu procesného pochybenia, keď si odvolací súd nepovšimol v odvolaní zahrnutú požiadavku na oznámenie. Nemožno teda dospieť k záveru, aj napriek zneniu výroku, že by žalovaná bola v dovolacom konaní neúspešná, keď podstatou každého sporu je vyriešenie hmotnoprávných otázok a posúdenie nároku ako takého, nie dielčie procesné otázky. Odvolací súd poukazuje na závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. apríla 2020, č. k.: 7Cdo/60/2018-459, v ktorom, okrem iného, uviedol, že podľa neho obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti. Tiež konštatoval, že odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený. Zdôraznil, že za procesnú vadu konania nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Tiež konštatoval, že prípadné porušenie § 118 ods. 1 O. s. p. nespôsobuje existenciu vady podľa § 420 písm. f) CSP. Teda sa čiastočne zaoberal vznesenými odvolacími námietkami žalobcov, ktoré nepovažoval za dôvodné. V podstate možno dospieť k záveru, že v merite veci žalobcovia neboli v dovolacom konaní úspešní, k zrušeniu rozhodnutia došlo len z procesných dôvodov. Odvolací súd zastáva názor, že pre posúdenie úspechu v konaní je podstatný vzťah k predmetu konania vyplývajúceho z hmotného práva. To vedie k vyriešeniu sporu, a to je zmyslom súdneho konania a účelom uplatnenia nároku. Hoci podľa súdnej praxe porušenie ust. § 214 ods. 3 O. s. p. predstavuje vadu konania, z hľadiska logiky nie je zrejme, ako táto skutočnosť negatívne zasiahla do práv žalobcov. Žalovaná nijakým spôsobom nemohla ovplyvniť výsledok rozhodnutia dovolacieho súdu. Odvolací súd preto dospel k záveru, že treba prihliadnuť na postoj žalobcov, postavenie žalovanej v tomto dovolacom konaní, kedy odvolací súd nepovažuje za spravodlivé, aby hradila žalobcom trovy tohto dovolacieho konania.

31. Odvolací súd vo veci opätovne rozhodol rozsudkom zo dňa 17. februára 2021, č. k.: 15 Co/46/2020-476. Proti rozsudku žalobcovia podali opätovne dovolanie, o ktorom rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 26. marca 2024, sp. zn. 7Cdo/77/2022. Dovolací súd dovolanie žalobcov v merite veci odmietol a rozsudok odvolacieho súdu zrušil len v rozsahu rozhodnutia o trovách konania.

32. Trovy tohto dovolacieho konania odvolací súd posúdil taktiež v zmysle názoru vysloveného súdu SR sp. zn. I. ÚS 453/2019. Z rozhodnutia najvyššieho súdu je zrejme, že v merite veci, čo je podstatou sporu, žalobcovia neboli úspešní. Najvyšší súd zrušil len na nezávislý výrok o trovách konania. Odvolaciemu súdu vo veci samej nevytkol žiadne pochybenie, za nedostatočne odôvodnené považoval len odôvodnenie vo vzťahu k trovám konania, ktoré však predstavujú závislý výrok a pri posúdení veci ako takej nie sú určujúce pre posúdenie úspechu, či neúspechu vo veci, pokiaľ predmetom dovolacieho konania nie je len posúdenie rozhodnutia o trovách konania. Dovolací súd posudzoval vec meritórne a je nepochybné, že dovolanie žalobcov bolo odmietnuté. Odvolací súd dospel k záveru, že v dovolacom konaní bola v celom rozsahu úspešná žalovaná a patrí jej náhrada trov tohto dovolacieho konania.

33. Odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 455/2022 z 13. decembra 2022), ktorým posudzoval úspech strany v konaní z hľadiska náhrady trov konania. Uvedené

argumenty odvolací súd považuje za relevantné pre posúdenie úspechu tej ktorej strany v tomto spore vo vzťahu ku všetkým trom v rozhodnutí uvedeným výrokom.

34. V zmysle uvedeného nálezu úspech strany v konaní z hľadiska náhrady trov (§ 255 Civilného sporového poriadku) sa posudzuje z hľadiska jej úspechu vo veci samej, nie z pohľadu jej úspechu v čiastkovej otázke procesnoprávneho významu (napríklad v časti konania týkajúcej sa rozhodovania o zrušení rozsudku pre zmeškanie). Opačný právny názor, čiastočne eliminujúci na popísanej báze úspech strany v merite veci, sa javí ako extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, ktoré je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny vo vzťahu k základným právam na súdnu ochranu a na ochranu majetku.

35. Ako už vyššie odvolací súd konštatoval, úspech strán v spore posudzoval predovšetkým z hľadiska úspechu v merite veci, teda z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia uplatneného nároku, ktorý je pre posúdenie úspechu, či neúspechu vo veci určujúci a rozhodujúci následne pre rozhodovanie o trovách konania. Uvedený nález možno primerane aplikovať aj na rozhodovanú vec, kedy v dovolacom konaní došlo k zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu len z procesných dôvodov.

36. Ani v prípade druhého dovolacieho konania (výrok III tohto rozhodnutia) odvolací súd nevidel dôvod na aplikáciu § 257 CSP z rovnakých dôvodov, ako sú rozvedené vyššie.

37. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.